

Az igényt jogosnak elismerni nem lehetett, mert a jogügyletet a panaszos és felesége megbizottjuk: G. Sámuel utján már a szerződési okirat kiállítása napján: 1921. évi szeptember hónap 21-én megkötötték, azt tehát nem a G. Sámuel meghatalmazását utólag igazolt nyilatkozatnak 1921. évi november hónap 6. napján történt kiállításától, hanem a panaszos és felesége képviselőjében megbizottjuk által is aláírt szerződési okirat kelteétől számított 15 nap alatt kellett volna az illeték kiszabása végett bejelenteni és mert, ha a mulasztást netalán G. Sámuel követte is el, annak hátrányos következményét a panaszos és felesége tartoznak viselni, mert a megbizott mulasztásáért a megbízó felelős.

I. Szerződésátruházás után az állandó okirati illetéken felül nem követelhető más illeték, ha az átruházó az átvévő részvénytársaságtól a szerződés átruházása fejében részvényeket kapott. II. A szolgalmi jog bekebelezése, amelyért szolgáltatás teljesítettik, illetékköteles. (Közigazgatási Biróság 12.060/1924. P. sz.) A panaszolt illeték és birság azért iratott elő, mert a T. László és dr. R. Ödön az általuk V. R. stb. községek volt urbeseivel kötött szerződéseket a k-i bánya- és iparrészvénytársaság, majd ez utóbbi ugyanezeket a szerződéseket a P. bánya- és iparrészvénytársaságra ruházta át s mert a királyi járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság a haszonbéreelt földterületben rejlő, a földtulajdonos rendelkezése alatt álló, a bányatörvényben fent nem tartott és iparilag használható ásványok és ásványszénre vonatkozólag a korlátlan kutatási, bányanyitási, kiaknázási és felhasználási szolgalmi jog a szerződések tartamára bekebelezetett.

Panaszosok az átruházás után okirati illeték és birság címén fenntartott összegek tekintetében azt a kifogást emelik és a panaszos részvénytársaságok alapszabályainak bemutatásával igazolják is, hogy a szerződéseknek nem közönséges átruházása történt, hanem előbb a k-i bánya- és iparrészvénytársaság alakulásakor T. László és dr. R. Ödön az említett szerződésekből folyó jogaikat, majd utóbb a P. bánya- és iparrészvénytársaság ugyanazon szerződésekből folyó jogait részvények ellenében az alakuló részvénytársaságba vitték s az ily módon történt átruházások után járó illetéket részvénykibocsátási illeték alakjában be is fizették. A befizetéseket a felterjesztett vonatkozó számftejtőkönyvi kivonat és illetőleg 1913. évből származó kiszabási irat igazolják. Kifogásolják és előadják továbbá, hogy miután a szerződésekben foglalt jogok megszerzése utáni illetéket megfizették, a szerződések egyes példányaira erről vezetett záradékok után az 1 korona állandó okirati illetéken kívül egyéb illeték lerovására nem kötelezhetők. Ez a kifogásuk panaszosoknak az illetékszabályok 49. §. a) pontjában és 52. § b) pontjának második bekezdésében foglalt rendelkezések figyelembevételével és egybevetett helyes értelmezése szerint alapos, amennyiben ezek szerint teljesen kiállított okiratokra vezetett olyan toldalékok után, amelyek a jogok, vagy kötelezettségek helyére, idejére, nemére vagy terjedelmére nézve tényleges változást nem tartalmaznak, amennyiben a jogügylettől járó illeték már lerovatott, csak az állandó bélyegilleték fizetendő. Az adott esetben a szerződés átruházásoktól járó illeték a részvénykibocsátási illeték formájában az alapszabályok alapján már megfizetve, az átruházásoknak a szerződésekre toldalék alakjában történt feljegyzése után az állandó okirati bélyegeken kívül más illeték nem követelhető.

A bejegyzési illeték ellen a panaszosok azt a kifogást emelik, hogy a szerződésekben foglalt jogok meg nem becsülhetők, tehát a bejegyzés illetékmentes.

Ezt az illetéket e helyütt is fenn kellett tartani, mert a tkvi végzéssel a szolgalmi jog bekebelezetett s mert olyan jogot, amelyért a szerződő felek évenként visszatérő szolgáltatást teljesítenek, amelyet tehát maguk a szerződő felek is értékelnek és megbecsülnek, megbecsülhetetlennek tekinteni nem lehet.

A szóbeli megállapodás útján történt ingatlanszerződést illetékkiszabás céljára 15 nap alatt be kell jelenteni. (Közigazgatási Biróság 17.333/1925. P. sz.) A panaszolt bíróság a panaszos terhére azért szabott ki és a panaszolt határozattal azért tartatott fenn, mert az 1922. évi március hó 25-én kelt és illetékkiszabás végett 1922. évi április hó 1-én bejelentett adásvevési szerződésbe foglalt jogügyletet előszóval már 1921. évi március havában megkötötték és így az illetékkiszabás céljából való bejelentés 90 napot meghaladó késedelemmel történt.

Az 1920. évi XXXVI. t.-c. 1. §-a szerint az ingatlanátruházás akkor is illeték alá esik, ha arról okiratot nem állítottak ki. Az 1920. évi XXXVI. t.-c. 77. §-ával törvényesített magánjogi szabály szerint az ingatlan vagyonátruházási jogügylet érvényességéhez a jogügyletnek írásba foglalása szükséges.

E két jogszabály egybevetése alapján a bírói gyakorlat arra az álláspontra helyezkedett, hogy a csupán előszóval megkötött jogügyletet illetékkiszabás végett bejelenteni nem kell, mert érvénytelen jogügylet után illeték nem jár.

A kifejtett bírói gyakorlattal szemben az 1923. évi XXXII. t.-c. 8. §-ának d) pontja és az ennek végrehajtása tárgyában kiadott 1923. évi 117.303. sz. pénzügyminiszteri rendelet 7. és 8. §-a az 1920. évi XXXIV. t.-c. 1. §-át hitelesen úgy magyarázta, hogy a szóbeli ingatlanszerzést illetékkiszabás végett 15 nap alatt szintén be kell jelenteni. Kimondotta a rendelet 8. §-a azt is, hogy e hiteles magyarázat kötelező ereje kiterjed mindazokra a szóbeli jogügyletekre, amelyeket a rendelet életbelépése után kötöttek meg, a rendelet életbelépése előtt kötött szóbeli jogügyletekre pedig csak annyiban, amennyiben a jogügyletet az illetékkiszabás végett késedelmesen kitűzött határidő eltelte után már a rendelet hatálya alatt jelentették be.

A panaszolt bíróság kiszabásának alapjául szolgált szóbeli jogügyletet a panaszosok még az említett rendelet életbelépése előtt és az írásbafoglalástól számított 15 napi határidőn belül bejelentették. A többször említett rendelet életbelépése előtt kötött erre a szóbeli ügyletre a fenti hiteles magyarázat kötelező ereje tehát ki nem terjed s ennél fogva a szóbeli ügylet késedelmes bejelentése miatt bíróság sem követelhető.

Okmánybélyeg helyett törvénykezési bélyeg használata mint szabályellenesség és nem mint bélyeghiány esete bírálható el. (Közigazgatási Biróság 7606/1925. P. sz.) A panaszostól a panaszolt illetéket azért követelik, mert az O. Mátyás hagyatékáról felvett leltár 174.000 koronányi illetéke okmánybélyeg helyett törvénykezési bélyegekkel rovatott le.

Mint hogy a hagyatéki leltár bélyegilletékének lerovásáért az illetékszabályok 89. §-ának e) pontja értelmében a kir. közjegyzők kivételével nem a leltározó hivatalos közeg, hanem az érdekelt örökös vagy örökösök felelősek, még azért is a rendelkező rész értelmében kellett határozni, mert a törvénykezési bélyegjegyek forgalombahozataláról szóló 1922. évi 94.442. sz. pénzügyminiszteri körrendelet 12. bekezdése szerint a törvény-